

BIULETYN OGRODÓW BOTANICZNYCH
Nr 3—4, 1964

LUDMIŁA KARPOWICZOWA

Z OGRODU BOTANICZNEGO UNIWERSYTETU WARSZAWSKIEGO

Jakub Waga

Fot. A. Rutkowski

W dniu 30 maja 1964 r. odbyła się w Warszawskim Ogrodzie Botanicznym uroczystość odsłonięcia popiersia Jakuba Wagi (1800—1872). Odsłonięcia popiersia dokonał prorektor Uniwersytetu Warszawskiego, prof. dr Zygmunt Kraczkiewicz, wygłaszając krótkie przemówienie okolicznościowe.

Wypada przypomnieć, że Jakub Waga, jako słuchacz Wydziału Przyrodniczego Uniwersytetu Warszawskiego, był uczniem prof. Michała Szuberta, założyciela i pierwszego kierownika Ogrodu Botanicznego. Po ukończeniu studiów ze stopniem magistra filozofii J. Waga poświęcił się zawodowi nauczycielskiemu. Pomimo zamieszkania na prowincji z dala od centrum życia naukowego — potrafił Waga imię swe wślawić, dając nauce polskiej cenne dzieło, jakim jest «Flora Polska».

W dniu 3 maja 1918 roku z inicjatywy prof. Zygmunta Wóycickiego, ówczesnego dyrektora Ogrodu Botanicznego UW, wzniesiono autorowi «Flory Polskiej» pomnik dłuta Rotha. Popiersie to zostało zniszczone w roku 1944 w czasie powstania warszawskiego.

Obecne popiersie w piaskowcu wykonał artysta-rzeźbiarz Ferdynand Jarocha.

H. FORMANOWICZOWA i J. KOZŁOWSKI

Instytut Przemysłu Zielarskiego w Poznaniu
Zakład Botaniki Stosowanej i Aklimatyzacji

PRÓBY OCENY ŻYWOTNOŚCI NASION ROŚLIN LECZNICZYCH PRZY POMOCY CHLORKU 2,3,5-TRÓJFENYLOTETRAZOLU

Najistotniejszą i najważniejszą cechą nasion jako materiału siewnego jest ich żywotność i zdolność kiełkowania. Aby móc ocenić, czy wysiewane nasiona będą wschodziły i w jakim procencie, należy przed wysiewem poddać je ocenie laboratoryjnej. Polega ona na oznaczaniu energii i siły kiełkowania nasion w określonych warunkach dla każdego gatunku. Ocena taka w odniesieniu do nasion roślin uprawnych i ogrodniczych jest stosowana od dawna i obecnie powszechnie obowiązuje (Dorywański, 1953). Podobne przepisy obowiązują również w odniesieniu do nasion roślin leczniczych już wprowadzonych do upraw, jak np. *Coriandrum sativum* L., *Carum carvi* L. i innych (Normy Polskie, 1955). O wiele trudniej, natomiast, zastosować tę metodę do nasion roślin leczniczych dopiero wprowadzonych do upraw ze stanu naturalnego. Trudności polegają na tym, że specyficzne cechy biologiczne poszczególnych gatunków, dostosowane do naturalnych warunków siedliska, bardzo przedłużają czas oznaczania zdolności kiełkowania lub wręcz je uniemożliwiają (Broniewski, 1961). W wielu przypadkach, by móc w laboratorium spowodować kiełkowanie nasion, należy zastosować zabiegi przedsiewne w postaci jednego lub nawet kilku bodźców pobudzających, a więc np.: moczenia, stratyfikacji, skaryfikacji. Przy ocenie nasion usiłowano ominąć uciążliwy i trwający niejednokrotnie bardzo długo proces kiełkowania, starając się opracować sposób, który umożliwiłby ocenę nasion drogą stwierdzenia żywotności zarodka przez zastosowanie